

Oslo, 17. oktober 2011

Åpen høring i Stortingets utenriks- og forsvarskomite fredag 21. oktober 2011

Ren energi har blitt en stadig viktigere del av norsk bistand. Tilgang til ren energi er viktig både for å løfte mennesker ut av fattigdom og for å begrense utviklingslandenes klimagassutslipp. Naturvernforbundet mener derfor regjeringens initiativ er svært positivt. Men det er avgjørende at initiativet slik at det gir resultater både for miljøet og fattige mennesker. Naturvernforbundet har takket ja til å bli partner i det nye initiativet.

Både strøm og bedre utnyttelse av biomasse er viktig.

Utviklingslandene har store energiutfordringer. I mange afrikanske land mangler 70-90 prosent av befolkningen tilgang på strøm. Belysning skjer med parafin, batterier eller fakler. Matlaging skjer på tradisjonelt vis på åpent bål eller med trekull, og i hushold med strøm. Det gir meget dårlig energiutnyttelse, helseskader for brukerne og høye kostnader i form av tid eller penger brukt på brensel og overbeskatning av ressursgrunnet. Dett løses ikke ved økt produksjon av strøm alene.

Hva er regjeringens nye initiativ?

Det nye klima- og energiinitiativet skal bidra til økt energitilgang og reduserte klimagassutslipp gjennom en satsing på fornybar energi og energieffektivisering i utviklingsland. Tanken er å bidra til å utvikle et såkalt resultatbasert finansieringssystem, der både bistandsmidler og private investeringer kan brukes til å belønne utviklingsland som oppnår resultater når det gjelder økt energitilgang og redusert klimapåvirkning for hele sin energisektor. Energy+-initiativet er sterkt inspirert av "REDD+", og som Norge gjennom regjeringens klima- og skoginitiativ har bidratt sterkt til å utvikle.

Hva mener Naturvernforbundet?

Naturvernforbundet ser regjeringens initiativ som positivt, og tror det kan bli et viktig bidrag til å møte behovet for økt energitilgang på en miljøvennlig måte. Men det er svært viktig at

NORWEGIAN SOCIETY FOR THE CONSERVATION OF NATURE

MEMBER OF FRIENDS OF THE EARTH

Post: Norges Naturvernforbund, Grensen 9B, 0159 Oslo

Besøk: Miljøhuset G9, Grensen 9 B, Oslo

Telefon: +47 23 10 96 10 Fax: +47 23 10 96 11 E-post: naturvern@naturvern.no

Bank: 7874.05.56001 – Org nr: 938 418 837

initiativet utformes på en måte som gir best mulige resultater. I mange land er myndighetenes oppmerksomhet i hovedsak rettet mot den moderne energisektoren og ny produksjon av strøm. Dette er tiltak som berører en begrenset del av befolkningen. For å nå de gruppene som har størst behov for tilgang på moderne energitjenester, må initiativet ha et klart fokus på bedre utnyttelse av biomasse, som dominerer energibruken i dag, småskala produksjon av fornybar energi, og desentralisert kraftproduksjon. Regjeringens energibistand til nå har i hovedsak omhandlet vannkraft- og nettutbygging. For at dette initiativet skal lykkes, ser Naturvernforbundet spesielt tre utfordringer:

- For å nå de fattige, som i hovedsak lever utenfor den formelle økonomien, er det nødvendig å utvikle nye tiltak utover tradisjonell energibistand til kraftproduksjon og nettutbygging. For å få til dette er det helt nødvendig med mobilisering og påvirkning nedenfra, fra sivilt samfunnsorganisasjoner og fra deres allierte i lokalsamfunn, som er direkte påvirket av dårligere eller mangelfulle energiløsninger. Derfor må regjeringen sørge for bred deltakelse fra det sivile samfunn, både i det internasjonale partnerskapet som skal dannes og i samarbeidet med enkeltland.
- Det må legges mer vekt på god energiutnyttelse også i den moderne delen av samfunnet. Dette kan halvere behovet for ny produksjon og spare landene for betydelige investeringer. Også i sør er effektiviseringen den raskeste og billigste tiltaket for å redusere utslipp eller gjøre begrensede ressurser tilgjengelig for flere.
- Det er viktig å trekke lærdom av REDD+ med bedre konsultasjon av lokalsamfunn og utvikle kriterier som ikke bare har klima eller andre begrensede indikatorer, men som inkluderer bredden av positive effekter (helse, lokal utvikling biologisk mangfold) for å unngå endeløse diskusjoner om "safe guards".